JIHLAVSKÉ LISTY

NEZÁVISLÉ NOVINY OBČANŮ JIHLAVSKA Pátek 21. prosince 1990 ● Číslo 92 ● Ročník 1 ● Cena 1 Kčs

Půjdem spolu k betlémům a betlémářům

Symbolem vánoc je u nás i v mnoha evropských i zámořských zemích vánoční stromek. Vonící pryskyřicí, jehličím, třpytivě ozdobený, rozsvícený, jako věčně zelený zdroj života. Symbolem vánoc jsou ale i jesličky, které si podle legendy postavil poprvé sv. František z Assisi. V 18. a 19. století se jesliček a biblického příběhu ujali vedle profesionálů i lidoví umělci a ti nám vytvořili naše neopakovatelné betlémy. Jejich ukázky, a to i z našeho kraje, jsou právě vystaveny v Praze v Lobkovickém paláci...

Na Vysočině máme bohatou tradici třešťských betlémů, vyřezávaných ze dřeva, stejně jako v Jihlavě a Telči, a třebíčských, malovaných ručně na papír, z kterého se potom podlepené figurky vysekávají umně knejpem. Lidovou tvořivostí a fantazií prostých lidí, kteří si onen příběh okouzlené vypravují do největších podrobností zpodobeného života, který žili, se můžete potěšit i v našem muzeu na výstavě Půjdem spolu do Betléma. V Třešti mimo to objevili působivost dotvářené krajiny pomocí samorostů a palezů, jihlavský betlém je plný ruchu člověka, a na třebíčském? Krabaté papírové skály připomínají jejich Hrádek s jeskyní a okolí města; jako na jiných tu rostou borovice a smrky vedle palem, ale zde o tom rozhodl betlémář z přelomu století pan Antonín Čeloud.

V Jihlavě má největší domácí betlém bezesporu páter Jaroslav Veselý. Vypravoval mi, jak začínal jako kluk s betlémem tištěným, potom mu rodiče pořídili pár figurek od brtnického řezbáře-obecního pastýře Aloise Boudného, až uviděl v Třebíči figurky malované a rozhodl se, aby byl v Jihlavě také jeden tento betlém, že si jej dá udělat. Práci zadal před válkou třebíčskému Adolfu Jelínkovi (který svůj malovaný betlém vystavoval v r. 1967 v kanadském Torontu) s tím, aby mu vyhotovil přesnou kopii betlému Čeloudova z třebíčského farního kostela. „Dělal mi jej po částech dobrých deset let," vypráví páter J. Veselý. „Ale mám i figurky od ostatních třebíčských betlémářů, jako profesora Kokeše, pana Syrového, Kroupy i Chorváta, který umí nádherné ptáky a patří k nejlepším současným betlémářům. Ale betlémář není jen ten, co betlém vyrábí, je jím i ten, co ho staví, opatruje, vylepšuje, doplňuje. Takové „živé betlémy" jsou pořád v Třešti u pana Rohóčka, jež je po panu Liškovi králem betlémářů, u pana Bílého, Kesiara, Rešla a v mnoha dalších rodinách. Však betlémář na svůj betlém musí myslet už od léta; když si vybírá palezisko, mech — já ho potřebuji deset bedýnek. Ten lůňský mi slouží jen jako podklad, ale nahoru musím přinést čerstvý „štajnmos" - mech z kamenů.

Páter Jaroslav Veselý staví letos svůj betlém už pojedenapodesáté a už má také dnes ohlášeny návštěvy o celé autobusy zájemců, kteří ho chtějí vidět. Vloni k těm domácím z Prahy, Brna, Znojma, Třeště, Telče a Jihlavy přibyli i členové spolku betlémářů z Norimberka a letos se k nim přidávají i z Augsburgu. Betlém pátera J. Veselého má 25 m² a je po betlému v kostele Matky Boží největší ze všech současných betlémů na Vysočině. „U minoritů je betlém s figurkami od Boudného, i o něm píše doktor Vaclk ve své knize Lidové betlémy v Čechách a na Moravě, jenom to pozadí bylo špatné, tak jsem je nechal v roce 1947 namalovat od Gustava Krumma. Vyvedl krásnou Palestinu, a protože se líbila, objednal jsem u mistra ještě jedno pozadí se středověkou Jihlavou. Je z roku 1950-51 a maloval je podle předloh z jihlavského archivu. Obě pozadí střídáme — tak letos vyšlo narození Páně na Palestinu," řekl mi nesmírně čilý a neúnavný pan páter Jaroslav Veselý, který mu už mnoho nechybí do osmdesátky.

Až se na ten minoritský či na jiný betlém půjdete podívat, všimněte si, kolik lásky a víry do nich betlémáři vložili. A vkládají. Neboť — i nám, nám, narodil se.

LUDMILA KLUKANOVÁ

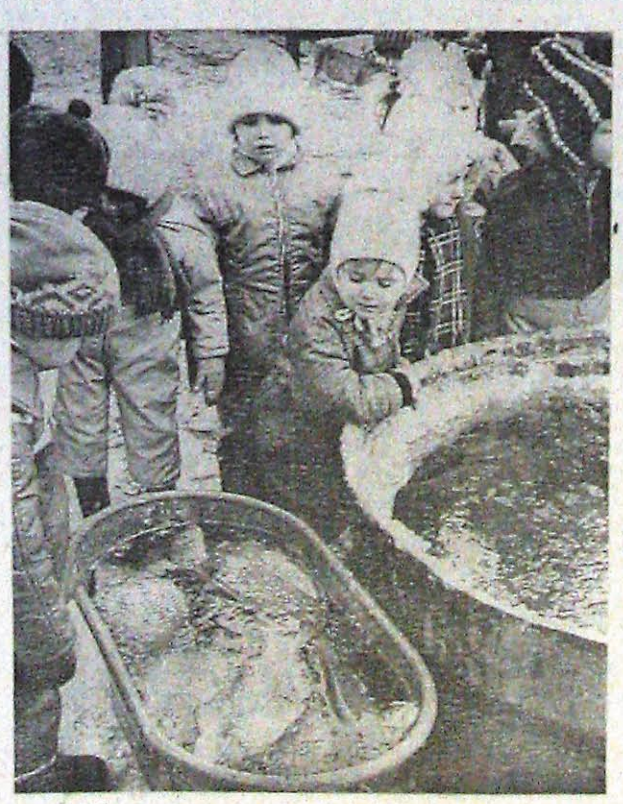

● *Předvánoční čas*

MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉHO ZASTUPITELSTVA V JIHLAVĚ

Umožnit osamostatnění podniků

JIHLAVA (St) — V úterý se konalo první zasedání rady MěÚ, její obsáhlý pořad jednání byl spojen s řadou nezbytných úkolů, řešených na startovní čáře nového zastupitelstva a nemožňuje nám v dnešním vydání podat obsáhlejší informaci. Vrátíme se k ní v příštím vydání Jihlavských listů.

Závěr roku přináší problémy spojené s osamostatňováním různých podniků k 1. lednu 1991. O souhlas se založením samostatné akciové společnosti požádal s. p. Tesla Jihlava, jehož zakladatelem je Min. strojírenství a elektrotechniky ČR. O založení samostatného s. p. se uchází jihlavská pekárna, o vyčlenění z Podniku služeb usiluje čistírna a prádelna. Vzhledem k tomu, že u těchto dvou podniků je zakladatelem Městský úřad Jihlava, bylo nezbytné k projednání jejich žádostí svolat mimořádné zasedání městského zastupitelstva. Bude se konat jako veřejné ještě v tomto roce — ve čtvrtek 27. prosince ve 13 hodin ve velké zasedací místnosti Městského úřadu v Jihlavě, Masarykovo nám. č. 1.

Vánoční prázdniny v Telči

Začínají ve čtvrtek 27. 12. 1990 šalmanem a spol., v pátek 28. 12. vystoupí DUO TUK, 29. 12. Vlasta Redl a 30. 12. bude Oblastní kolo POHY se závěrečnou předsilvestrovskou tancovačkou. Koncerty budou v Sokolovně nebo v Lidušce (podle zájmu) od 19.30 hod. - 30. 12. už od 15 hod. Běžky, brusle, hokejky sebou, ještě bude dostatek času i na ně. Pro zájemce bude zajištěn bowling a tělocvična ve vlastních prostorách.

Jak vyjdeme

Redakce oznamuje všem čtenářům, že příští číslo Jihlavských listů vyjde až po vánočních svátcích, a to v pátek 28. prosince v rozsahu 12 stran v ceně 2 Kčs. První číslo v roce 1991 vyjde v pátek 4. ledna.

Čtěte Jihlavské listy

Neodvratně se blíží den, kdy na titulu v záhlaví našich novin bude změněna cifra 1 Kčs na dvojnásobnou. Jsme rádi, že nebylo příliš malověrných mezi našimi čtenáři, kteří po našem oznámení o nezbytnosti zvýšení ceny našich nezávislých novin šmahem již odhlásili.

Optimismem nás naplňují a zároveň i zavazují mnohé dopisy a telefonáty s ujištěním, že nás naši věrní čtenáři neopustí ani ve finančně složité době, která již začala klepat na naše dveře. Naše noviny chtějí být i do budoucna aktuálním a pravdivým informátorem nás všech o dění v našem regionu. Držte nám palce — a čtěte Jihlavské listy!

Do nadcházejících vánočních svátků přeje redakce všem našim čtenářům nesmírné množství pohody, pocitů štěstí uprostřed svých nejbližších a radosti z prožívané pospolitosti všech lidí dobré vůle.

Na Zlatou neděli do Agrodatu

JIHLAVA (Pp) — Jestli ještě nemáte pro svého nejbližšího dárek pod stromeček, nezoufejte. Mimořádnou nabídku zboží ještě nabízí maloobchodní prodejna v prostorách Agrodatu ve Fritzově ulici 2 v Jihlavě. Po všechny všední dny a nyní před vánocemi samozřejmě i v sobotu a Zlatou neděli se bude prodávat. Co? Zahraniční elektronika — věže, rádia, magnetofony, videorekordéry, kazety, kožené zboží, sportovní potřeby a doplňky od světových firem, jako je například Adidas a další pestrý sortiment. Najdete zde také halenky a trička, které by mohly udělat pod stromečkem radost. V sobotu očekávají v Agrodatu novou zásilku zboží, takže na Zlatou neděli bude rozhodně co prodávat. Nepromarněte proto svoji šanci a využijte služeb této nové prodejny. Najdete ji v přízemí budovy výpočetního střediska, kde se těšíme na vaši návštěvu!

Dnes v čísle:

- Str. 1: Půjdem spolu k betlémům a betlémářům
- Str. 2: Ad »Chceme vodu pro Jihlavu«
- Str. 3: Zamyšlení u svatoignáckých varhan
- Str. 4: Patálie kolem uhlí

Pošlete je do ZOO

V neděli 23. 12. se stane od 14 hodin jihlavská zoologická zahrada místem, kde mohou děti prožít příjemně odpoledne. Je pro ně připravena soutěž, vystoupení hudební skupiny Střepy, bude-li dost sněhu, mohou vyzkoušet jízdu na saních se psím spřežením, v klubovně poběží videoprogram. To vše je pro děti do 15 let zdarma!

Víc než symbol

Známý ze severu Čech mi vyprávěl, že u nich doma už od začátku letošního roku vyvěšují na významné budovy (radnice, soud, nemocnice, sídlo policie) každé ráno naši státní vlajku. Vrátili se tak ke starodávné tradici a cizinci si to prý chválí, že se lépe zorientují, kde jsou místní úřady. Ač neinklinuji k langíčkování, domnívám se, že opravdu významným budovám v Jihlavě by vlajka slušela nejen k lepší orientaci cizinců, ale i k jinému způsobu výchovy k vlastenectví u dětí. Státní vlajka je totiž něco víc než jen symbol, který bezmyšlenkovitě vyvěsíme ve významné dny. -hv-

O předvánočním posezení v pečovatelském domě

UDĚLAT STARÝM LIDEM RADOST — to je heslo a vytrvalá snaha členek výboru 11. ZO ČSČK. Letos jej opět naplnily v úterý 11. prosince v pečovatelském domě na Brtnické ulici č. 15, nad kterým má 11. základní organizace Československého červeného kříže patronát.

Předsedkyně paní Štěpánová se svými pomocnicemi paní Pochylou a paní Hosovou připravily pro nájemníky našeho domova předvánoční posezení. Nechybělo chutné pohoštění ani pěkné kulturní vystoupení žáků a žaček zemědělské školy pod vedením paní vychovatelky Peškové. Radostnou náladu pak umocnil pan ing. Kaňka se svou harmonikou. Dlouho zněly celým domovem i nejbližším okolím národní písničky, zpívané s láskou i dojetím všemi přítomnými.

Vzpomínáme na ten krásný večer s vědomím, že ještě existují lidé, kteří myslí i na druhé, nejen na sebe. Děkujeme všem, kteří naše předvánoční posezení připravili, za krásný dárek k nadcházejícím vánocům.

Za samosprávu nájemníků: paní TURKOVÁ, PŘIHODOVÁ a SLAVÍKOVÁ

Výzva občanům a organizacím

Okresní komise pro privatizaci v Jihlavě vyzývá občany a organizace k předání návrhů provozních jednotek vhodných k zařazení do veřejné dražby ve smyslu zák. č. 427/1990 Sb., o převodech vlastnictví státu k některým věcem na právnické nebo fyzické osoby.

Ve smyslu cit. zákona mohou občané a organizace navrhovat do dražby provozní jednotky působící v oblasti služeb, obchodu a jiné než zemědělské výroby, k nimž měli ke dni 1. 11. 1990 právo hospodaření státní podniky, rozpočtové a příspěvkové organizace a národní výbory.

Předmětem návrhu mohou být jak jednotky skládající se z věcí movitých, tak i nemovitých.

Písemné návrhy zasílejte neodkladně okresní komisi pro privatizaci se sídlem **v Jihlavě, Tolstého 15**, nebo osobně předejte tamtéž v těchto úředních hodinách: **od 10 do 12 hod., o úterý 14—16 hod.** vždy **pondělí, úterý, středa, čtvrtek** (kromě pátku).

V návrhu uveďte tyto údaje:
Název a sídlo provozní jednotky
Název a sídlo organizace, mající právo hospodaření k provozní jednotce
Jméno a adresa navrhovatele.
V případě, že návrh na zařazení provozní jednotky podává organizace, uvede též způsob a datum nabytí vlastnických práv k provozní jednotce státem. Občan uvede tyto údaje, pokud jsou mu známy.
Tytéž údaje poskytne i organizace, která má k provozní jednotce právo hospodaření (nájemce).

JOSEF NOVOTNÝ
předseda komise pro privatizaci pro okres Jihlava